

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 691/2011**
 2011 m. liepos 6 d.
 dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų
 (Tekstas svarbus EEE)
 (OL L 192, 2011 7 22, p. 1)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys				
	Nr.	puslapis	data	
► <u>M1</u>	2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 538/2014	L 158	113	2014 5 27

pataisytas:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 77, 2016 3 23, p. 70 (691/2011)

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES)
Nr. 691/2011**

2011 m. liepos 6 d.

dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 338 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalyje, *inter alia*, nurodyta, kad Sąjunga „siekia Europos, kurioje vystymasis būtų tvarus, pagrįstas subalansuotu ekonomikos augimu ir stabiliomis kainomis, didelio konkurencingumo socialine rinkos ekonomika, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos, bei aukšto lygio aplinkos apsauga ir aplinkos kokybės gerinimu“;
- (2) 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1600/2002/EB, nustatančiame šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą ⁽²⁾ patvirtinta, kad tinkama informacija apie aplinkos būklę ir pagrindines tendencijas, poveikį aplinkai ir aplinkos kaitos varomąsias jėgas yra labai svarbi formuojant veiksmingą politiką, ją įgyvendinant ir apskritai didinant piliečių vaidmenį. Siekiant didinti visuomenės informuotumą apie ekonominės veiklos poveikį aplinkai, reikėtų parengti priemones;
- (3) mokslškai pagrįstas išteklių trūkumo nustatymo metodas ateityje turės lemiamą reikšmę tvariam Sąjungos vystymuisi;
- (4) 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1578/2007/EB dėl 2008–2012 m. Bendrijos statistikos programos ⁽³⁾ aiškiai nurodytas aukštos kokybės aplinkos srities statistikos ir sąskaitų poreikis. Be to, vykdant pagrindines 2008–2012 m. iniciatyvas tame sprendime nurodyta, kad prireikus turėtų būti sukurti pagrindinių aplinkos sričių duomenų rinkimo, kurio šiuo metu nereglamentuoja teisės aktai, teisiniai pagrindai;

⁽¹⁾ 2011 m. birželio 7 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. birželio 21 d. Tarybos sprendimas.

⁽²⁾ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

⁽³⁾ OL L 344, 2007 12 28, p. 15.

▼B

- (5) savo 2009 m. rugpjūčio 20 d. komunikate „BVP ir kiti rodikliai pažangai kintančiame pasaulyje vertinti“ Komisija pripažino, kad yra poreikis esamus rodiklius papildyti aplinkos ir socialinius aspektus sujungiančiais duomenimis, kad politikos formavimas būtų nuoseklesnis ir visapusiškesnis. Tuo tikslu aplinkos ekonominėmis sąskaitomis būtų padedama stebėti ekonomikos poveikį aplinkai ir tirti, kaip jį būtų galima mažinti. Aplinkos ekonominėse sąskaitose atsispindi ekonomikos, namų ūkių ir aplinkos veiksmų sąveika, todėl jose pateikiama daugiau informacijos nei tik nacionalinėse sąskaitose. Jos yra svarbus duomenų šaltinis su aplinka susijusiems sprendimams, ir Komisija turėtų į jas atsižvelgti rengdama poveikio vertinimus. Laikantis tvaraus vystymosi principų ir siekiant sukurti efektyviai išteklius naudojančią ir mažai aplinką teršiančią ekonomiką, kaip įtvirtinta strategijoje „Europa 2020“ ir įvairiose kitose pagrindinėse iniciatyvose, tampa vis labiau privaloma sukurti duomenų sistemą, į kurią kartu su ekonominiais rodikliais būtų nuosekliai įtraukiami aplinkos rodikliai;
- (6) 1996 m. birželio 25 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2223/96 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Bendrijoje ⁽¹⁾ (toliau – ESS 95) nustatyta Europos sąskaitų sistema (ESS), atitinkanti 1993 m. vasario mėn. Jungtinių Tautų Statistikos komisijos priimtą Nacionalinių sąskaitų sistemą (NSS), yra pagrindinė Sąjungos ekonominės statistikos ir kitų ekonominių rodiklių (įskaitant BVP) rengimo priemonė. ESS sistema gali būti naudojama įvairiems ekonomikos aspektams (pvz., jos struktūrai, konkrečioms dalims, vystymuisi per tam tikrą laiką) tirti ir vertinti, tačiau esant tam tikriems duomenų poreikiams, pavyzdžiui, norint ištirti aplinkos ir ekonomikos sąveiką, geriausia parengti atskiras paralelines sąskaitas;
- (7) 2006 m. birželio mėn. išvadose Europos Vadovų Taryba paragino Sąjungą ir jos valstybes nares išplėsti ir įtraukti į nacionalines sąskaitas pagrindinius tvaraus vystymosi aspektus. Todėl nacionalines sąskaitas reikėtų papildyti integruotomis aplinkos ekonominėmis sąskaitomis, kuriose pateikiami duomenys būtų visiškai nuoseklūs;
- (8) itin svarbu, kad kai tik sistema pradės visiškai veikti, Europos aplinkos ekonominės sąskaitos iš karto būtų aktyviai ir tiksliai naudojamos visose valstybėse narėse ir formuojant visų atitinkamų sričių Sąjungos politiką kaip vienas iš pagrindinių duomenų šaltinių atliekant poveikio vertinimus, rengiant veiksmų planus, teisėkūros pasiūlymus ir kitus svarbius politikos proceso rezultatus;
- (9) be to, duomenis būtų galima parengti greičiau pasitelkiant trumpalaikio prognozavimo priemonę, kai naudojami statistiniai metodai, panašūs į metodus, kurie naudojami rengiant prognozes siekiant apskaičiuoti patikimas įvertis;

⁽¹⁾ OL L 310, 1996 11 30, p. 1.

▼B

- (10) pasitelkiant paralelines sąskaitas suteikiama galimybė lanksčiai, be papildomų centrinės sistemos apkrovimų ar trikdžių išplėsti nacionalinės apskaitos analitinius pajėgumus įtraukiant pasirinktas socialinio pobūdžio susirūpinimą keliančias sritis, pavyzdžiui, žmonių veiklos keliamą pavojų aplinkai. Visuomenė turėtų būti reguliariai ir suprantama forma supažindinama su paralelinėmis sąskaitomis;
- (11) Jungtinių Tautų, Europos Komisijos, Tarptautinio valiutos fondo, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos ir Pasaulio banko bendrai parengta integruotų aplinkos ekonominių sąskaitų sistema (AESS) yra NSS paralelinė sistema. Ja ekonomikos ir aplinkos informacija sujungiama į bendrą sistemą siekiant įvertinti aplinkos įtaką ekonomikai ir ekonomikos poveikį aplinkai. Šia sistema politikos formuotojams pateikiama rodiklių ir aprašomosios statistikos tai sąveikai stebėti, taip pat duomenų bazė strateginiam planavimui ir politikos analizei atlikti siekiant nustatyti tvaresnio vystymosi kryptis;
- (12) AESS apibendrinamos ir kuo labiau integruojamos įvairių kategorijų aplinkos ekonominės sąskaitos. Apskritai, visomis šiomis kategorijomis išplečiamos esamos nacionalinių sąskaitų sistemoje taikomos sąnaudų, kapitalo formavimo ir kapitalo atsargų sąvokos jas papildant duomenimis fizine išraiška, siekiant aplinkos sąnaudas ir gamtos išteklių naudojimą įtraukti į gamybą, arba jas iš dalies keičiant, minėtą poveikį aplinkai nurodant pinigine išraiška. Laikantis šio bendro požiūrio, kai kurios esamos kategorijos labai skiriasi pagal taikomas metodologijas ir sprendžiamus aplinkos klausimus;
- (13) 1994 m. Komisija pateikė pirmąją „žaliosios apskaitos“ strategiją. Nuo to laiko Komisija (Eurostatas) ir valstybės narės parengė ir išbandė apskaitos metodus, todėl kelios valstybės narės šiuo metu reguliariai teikia pirmuosius aplinkos sąskaitų rinkinius. Labiausiai paplitusios sąskaitų rūšys – fizinio srauto, susijusio su į orą išmetamais teršalais (įskaitant šiltnamio efektą sukeliančias dujas) ir medžiagų sąnaudomis, sąskaitos ir aplinkos ekonominės apsaugos išlaidų ir su aplinka susijusių mokesčių piniginės sąskaitos;
- (14) vienas iš laikotarpio, kuriam taikoma 2008–2012 m. Bendrijos statistikos programa, tikslų – imtis iniciatyvos susitarimus pakeisti Sąjungos teisės aktais tam tikrose srityse, kuriose reguliariai teikiama Europos statistika, kuri yra pakankamai išvystyta;
- (15) 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos⁽¹⁾ yra bendras Europos aplinkos ekonominių sąskaitų pagrindas. Visų pirma pagal jį reikalaujama, kad Europos statistikos atitiktų profesinio nepriklausomumo, nešališkumo, objektyvumo, patikimumo, statistikos duomenų konfidencialumo ir ekonominio efektyvumo principus;

⁽¹⁾ OL L 87, 2009 3 31, p. 164.

▼B

- (16) kadangi įvairūs aplinkos ekonominių sąskaitų rinkiniai dar tik rengiami ir yra įvairiuose rengimo etapuose, turėtų būti nustatyta reikiamo lankstumo suteikianti modulinė struktūra, kad, *inter alia*, būtų galima įdiegti papildomus modulius;
- (17) siekiant gerinti ataskaitų teikimo ir duomenų kokybę, tobulinti taikomas metodologijas ir pasirengti tolesnei raidai, reikėtų parengti bandomųjų tyrimų programą;
- (18) prieš nustatant papildomus duomenų teikimo reikalavimus turėtų būti atliktas įgyvendinamumo įvertinimas;
- (19) Komisijai turėtų būti suteikta teisė leisti valstybėms narėms pereinamaisiais laikotarpiais taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas tiek, kiek jų nacionalinėms statistikos sistemoms būtini esminiai pakeitimai;
- (20) Sąjunga turėtų skatinti trečiąsias šalis, visų pirma tas šalis, kurios su valstybėmis narėmis dalijasi aplinkos ištekliais (visų pirma vandeniu), įdiegti aplinkos ekonomines sąskaitas;
- (21) kadangi šio reglamento tikslas, t. y. sukurti bendrą Europos aplinkos ekonominių sąskaitų rinkimo, rengimo, perdavimo ir vertinimo teisinę sistemą valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (22) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai dėl modulių pritaikymo prie aplinkos, ekonomikos ir technikos pokyčių bei metodinių nurodymų suteikimo. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (23) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir tinkamą Europos aplinkos ekonominių sąskaitų sistemos veikimą, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

▼B

(24) buvo konsultuotasi su Europos statistikos sistemos komitetu,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma bendra Europos aplinkos ekonominių sąskaitų rinkimo, rengimo, perdavimo ir vertinimo sistema siekiant, kad aplinkos ekonominės sąskaitos taptų ESS 95 paralelinėmis sąskaitomis, nustatant aplinkos ekonominėms sąskaitoms rengti skirtus metodologijas, bendruosius standartus, terminų apibrėžtis, klasifikatorius ir apskaitos taisykles.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtis

Taikant šį reglamentą vartojamos tokios terminų apibrėžtys:

- 1) į orą išmetami teršalai – iš nacionalinio ūkio (gamybos ar vartojimo procesų) į atmosferą (kuri yra aplinkos dalis) patenkantis fizinis dujinių ar kietųjų dalelių medžiagų srautas;
- 2) su aplinka susijęs mokestis – mokestis, kurio mokesčio bazė yra tam tikro įrodyto specifinio neigiamą poveikį aplinkai turinčio reiškinių fizinis vienetas (ar fizinio vieneto pakaitinis rodiklis), ir kuris ESS 95 yra priskiriamas mokesčiams;
- 3) šalies ūkio medžiagų srautų sąskaitos (ŠŪ-MSS) – nuoseklus duomenų apie medžiagų sąnaudas nacionaliniuose ūkiuose medžiagų atsargų pokyčius ūkyje ir medžiagų sąnaudas kituose ūkyje ar aplinkoje rinkimas;

▼M1

- 4) aplinkos apsaugos išlaidos – ekonominiai ištekliai, kuriuos vienetai rezidentai skiria aplinkos apsaugai. Aplinkos apsaugai priskiriama bet kokia veikla ir veiksmai, kuriais pirmiausia siekiama užkirsti kelią taršai ir bet kokiam kitam aplinkos blogėjimui, juos mažinti ir pašalinti. Ta veikla ir veiksmai apima visas priemones, kurių imamasi siekiant atkurti aplinką po to, kai ji buvo pabloginta. Šis terminas neapima veiklos, kuria, nepaisant naudos aplinkai, pirmiausia tenkinami techniniai poreikiai ar vidiniai įmonės ar kitos institucijos higienos ar saugos ir saugumo reikalavimai;
- 5) aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių ir paslaugų sektorius – nacionaliniame ūkyje vykdoma gamybos veikla, kuria sukuriama aplinkosauginiai ir aplinkai palankūs produktai (aplinkosauginės ir aplinkai palankios prekės ir paslaugos). Aplinkosauginiai ir aplinkai palankūs produktai – aplinkos apsaugos, kaip nurodyta 4 punkte, ir išteklių valdymo tikslais pagaminti produktai. Išteklių valdymas apima gamtos išteklių atsargų išsaugojimą, priežiūrą ir gerinimą, todėl apima ir apsaugą nuo tų išteklių išsekimo;

▼ M1

- 6) fizinių energijos srautų sąskaitos – nuoseklus duomenų apie fizinius energijos srautus, patenkančius į nacionalinį ūkį, cirkuliuojančius ūkyje ir patenkančius į kitus ūkius arba į aplinką, rengimas.

▼ B*3 straipsnis***Moduliai**

1. Aplinkos ekonominės sąskaitos, kurios turi būti parengtos pagal 1 straipsnyje nurodytą bendrą sistemą, skirstomos į šiuos modulius:

- a) į orą išmetamų teršalų sąskaitų modulis, kaip nustatyta I priede;
- b) su aplinka susijusių mokesčių pagal ekonominės veiklos rūšių modulis, kaip nustatyta II priede;
- c) šalies ūkio medžiagų srautų sąskaitų modulis, kaip nustatyta III priede;

▼ M1

- d) aplinkos apsaugos išlaidų sąskaitų modulis, kaip nustatyta IV priede;
- e) aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių ir paslaugų sąskaitų modulis, kaip nustatyta V priede;
- f) fizinių energijos srautų sąskaitų modulis, kaip nustatyta VI priede.

▼ B

2. Kiekviename priede pateikiama ši informacija:

- a) sąskaitų rengimo tikslai;
- b) sąskaitų aprėptis;
- c) rodiklių, pagal kuriuos turi būti renkami ir perduodami duomenys, sąrašas;
- d) pirmieji ataskaitiniai metai, sąskaitų rengimo ir duomenų perdavimo dažnumas bei terminai;
- e) ataskaitos lentelės;
- f) ilgiausia 8 straipsnyje nurodytų pereinamųjų laikotarpių, per kuriuos Komisija gali leisti taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, trukmė.

3. Kai būtina atsižvelgti į aplinkos, ekonomikos ir technikos pokyčius, Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 9 straipsnį priimti deleguotuosius aktus siekiant:

- a) pateikti metodinių nurodymų; ir
- b) atnaujinti 1 dalyje nurodytus priedus 2 dalies c–e punktuose nurodytos informacijos atžvilgiu.

Naudodamasi pagal šią dalį suteiktais įgaliojimais Komisija užtikrina, kad deleguotaisiais aktais valstybėms narėms ir duomenis teikiantiems padaliniais nebūtų nustatyta didelė papildoma administracinė našta.

▼ **M1**

4. Komisijai pagal 9 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomi VI priedo 3 skirsnyje nurodyti energetikos produktai, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2008 ⁽¹⁾ prieduose nustatytais sąrašais.

Tokiais deleguotaisiais aktais valstybės narės ar respondentams neturi būti užkraunama didelė papildoma našta. Parengdama ir vėliau atnaujinama pirmoje pastraipoje nurodytus sąrašus, Komisija tinkamai pagrindžia savo veiksmus, atitinkamais atvejais pasinaudodama sąnaudų efektyvumo tyrimų, kurie apimtų respondentams tenkančios naštos ir gamybos sąnaudų įvertinimą, srities ekspertų pagalba.

5. Siekiant palengvinti vienodą V priedo nuostatų taikymą, Komisija ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas orientacinis aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių bei paslaugų ir ekonominės veiklos, kuriai turėtų būti taikomas V priedas, rinkinys, grindžiamas šiomis kategorijomis: specifinės aplinkosauginės ir aplinkai palankios paslaugos, tik su aplinka susijusiems tikslams skirti produktai (susiję produktai), pritaikytosios prekės ir aplinkos technologijos. Prireikus Komisija šį rinkinį atnauжина.

Pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼ **B***4 straipsnis***Bandomieji tyrimai**

1. Komisija parengia programą, pagal kurią valstybės narės savanoriškai galės atlikti bandomuosius tyrimus ataskaitų teikimo ir duomenų kokybei gerinti, ilgalaikiai sekai nustatyti ir metodologijai parengti. Į programą įtraukiami bandomieji tyrimai, skirti naujų aplinkos ekonominių sąskaitų modulių įgyvendinamumui patikrinti. Komisija, rengdama programą, užtikrina, kad valstybės narės ir duomenis teikiančioms padalinio ne būtų užkraunama papildomos administracinės ar finansinės naštos.

2. Komisija vertina ir skelbia bandomųjų tyrimų rezultatus, atsižvelgdama į galimybės naudotis duomenimis naudą, palyginti su jų rinkimo sąnaudomis ir administracine atsakymo našta. Į tuos rezultatus atsižvelgiama rengiant pasiūlymus dėl naujų aplinkos ekonominių sąskaitų modulių taikymo, kuriuos Komisija gali įtraukti į 10 straipsnyje nurodytą ataskaitą.

*5 straipsnis***Duomenų rinkimas**

1. Laikydamosi šio reglamento priedų valstybės narės renka 3 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytiems rodikliams stebėti reikalingus duomenis.

⁽¹⁾ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

▼B

2. Valstybės narės reikalingus duomenis renka taikydamos administracinio supaprastinimo principą ir naudodamosi toliau nurodytais įvairiais šaltiniais:

- a) tyrimais;
- b) statistinio apskaičiavimo procedūromis tais atvejais, kai nebuvo stebimi kai kurie visų vienetų rodikliai;
- c) administraciniais šaltiniais.

3. Valstybės narės informuoja Komisiją ir pateikia išsamią informaciją apie naudotus metodus ir šaltinius.

*6 straipsnis***Duomenų perdavimas Komisijai (Eurostatui)**

1. Valstybės narės perduoda Komisijai (Eurostatui) prieduose nurodytus duomenis, taip pat konfidencialius duomenis, laikydamosi tuose prieduose nurodytų terminų.

2. Duomenys perduodami atitinkamu techniniu formatu, kuris nustatomas Komisijos priimamuose įgyvendinimo aktuose. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*7 straipsnis***Kokybės vertinimas**

1. Taikant šį reglamentą perduotiniams duomenims taikomi Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnio 1 dalyje nurodyti kokybės kriterijai.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai (Eurostatui) perduotų duomenų kokybės ataskaitą.

3. Duomenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikydama 1 dalyje minėtus kokybės kriterijus Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžia kokybės ataskaitų teikimo sąlygas, struktūrą ir periodiškumą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Komisija (Eurostatas) įvertina perduotų duomenų kokybę ir per vieną mėnesį nuo duomenų gavimo dienos gali pareikalauti, kad atitinkama valstybė narė pateiktų atitinkamai papildomos su duomenimis susijusios informacijos arba patikslintą duomenų rinkinį.

*8 straipsnis***Nukrypti leidžiančios nuostatos**

1. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus siekiant leisti valstybėms narėms prieduose nurodytais pereinamaisiais laikotarpiais taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, jeigu būtina padaryti esminius nacionalinių statistikos sistemų pakeitimus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼M1

2. Siekdama gauti leidimą I, II ir III priedams taikyti 1 dalyje nurodytą nukrypti leidžiančią nuostatą, atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip 2011 m. lapkričio 12 d. pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą prašymą. Siekdama gauti leidimą IV, V ir VI priedams taikyti 1 dalyje nurodytą nukrypti leidžiančią nuostatą, atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip 2014 m. rugsėjo 17 d. pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą prašymą.

▼B*9 straipsnis***Naudojimas įgaliojimais**

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

▼M1

2. 3 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti įgaliojimai Komisijai suteikiami 5 metų laikotarpiui nuo 2011 m. rugpjūčio 11 d. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 3 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.

▼B

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

▼M1

5. Pagal 3 straipsnio 3 ir 4 dalis priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuomet, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

▼B*10 straipsnis***Ataskaita ir peržiūra**

Ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. ir po to kas trejus metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą. Toje ataskaitoje visų pirma įvertinama perduotų duomenų kokybė duomenų rinkimo metodai, valstybėms narėms ir duomenis teikiantiems padaliniais tenkanti administracinė našta, taip pat tų statistinių duomenų įgyvendinamumas ir efektyvumas.

Prireikus ir atsižvelgiant į 4 straipsnio 2 dalyje paminėtus rezultatus, kartu su ataskaita pateikiami pasiūlymai:

▼B

- diegti naujus aplinkos ekonominių sąskaitų modulius, kaip antai aplinkos apsaugos išlaidos ir pajamos (EPER)/aplinkos apsaugos išlaidų sąskaitos (EPEA), ekologiškų prekių ir paslaugų sektorius (EGSS), energijos sąskaitos, pervedimai, susiję su aplinka, (subsidijos), išteklių naudojimo ir valdymo išlaidų sąskaitos (RUMEA), vandens sąskaitos (kiekybinės ir kokybinės), atliekų sąskaitos, miškų sąskaitos, ekosistemų funkcijų sąskaitos, šalies ūkio medžiagų atsargų sąskaitos (ŠŪ-MSS) ir nepanaudotų iš žemės išgaunamų medžiagų (įskaitant gruntą) įvertinimas,
- dėl tolesnio duomenų kokybės ir jų rinkimo metodų gerinimo, tuo pačiu gerinant duomenų aprėptį bei palyginamumą ir mažinant administracinę naštą įmonėms ir administracijai.

*11 straipsnis***Komitetas**

1. Komisijai padeda Europos statistikos sistemos komitetas, įsteigtas Reglamentu (EB) Nr. 223/2009. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

*12 straipsnis***Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

I PRIEDAS

Į ORĄ IŠMETAMŲ TERŠALŲ SĄSKAITŲ MODULIS

1 Skirsnis

TIKSLAI

Į orą išmetamųjų teršalų sąskaitose duomenys apie į orą išmetamus teršalus nurodomi ir pateikiami nacionalinių sąskaitų sistemas atitinkančiu būdu. Nacionaliniai duomenys apie į orą išmetamus teršalus suskirstomi pagal ekonominės veiklos, kurią vykdančią išmetami teršalai, rūšis, kaip apibrėžta ESS 95. Ekonominė veikla apima gamybą ir vartojimą.

Šiame priede nurodoma, kokius išmetamųjų teršalų sąskaitoms skirtus duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti. Tie duomenys bus rengiami taip, kad būtų susieti pramonės įmonėms ir namų ūkiams vykdančioms ekonominę gamybinę bei vartojimo veiklą išmetami teršalai. Duomenys apie tiesiogiai išmetamus teršalus, apie kuriuos pranešta pagal šį reglamentą, bus susiejami su ekonominių sąnaudų ir produkcijos lentelėmis, pasiūlos ir naudojimo lentelėmis ir duomenimis apie namų ūkių vartojimą, kurie jau pateikti Komisijai (Eurostatui) teikiant ataskaitą dėl ESS 95.

2 Skirsnis

APRĖPTIS

Į orą išmetamųjų teršalų sąskaitoms taikomos tokios pačios sistemos ribos kaip ir ESS 95; jos taip pat yra pagrįstos gyvenamosios vietos principu.

Pagal ESS 95 gyvenamosios vietos terminas grindžiamas šiuo principu: šalies vienetu rezidentu laikomas vienetą, kurio ekonominių interesų centras yra tos šalies ekonominėje teritorijoje, t. y. kai jis ilgesnį laiką (vienerius metus ar ilgiau) toje teritorijoje vykdo ekonominę veiklą.

Į orą išmetamųjų teršalų sąskaitose nurodomi duomenys apie teršalus, išmetamus visų vienetų rezidentų veiklos metu, neatsižvelgiant į teršalų atsiradimo vietovę.

Išmetamųjų teršalų sąskaitose nurodomi likutinių dujų ir kietųjų dalelių medžiagų, susidarančių šalyje vykdomos ekonominės veiklos metu ir išmetamųjų į atmosferą, srautai. Šiame reglamente terminas „atmosfera“ - aplinkos sistemos dalis. Sistemos riba yra susijusi su riba tarp nacionalinio ūkio (kaip ekonominės sistemos dalies) ir atmosferos (kaip aplinkos sistemos dalies). Peržengus sistemos ribą, į orą išmestos medžiagos tampa žmogaus nebevaldomos, patenka į natūralius medžiagų atsinaujinimo ciklus ir gali sukelti kelių rūšių poveikį aplinkai.

3 Skirsnis

RODIKLIŲ SĄRAŠAS

Valstybės narės rengia statistinius duomenis apie šiuos į orą išmetamus teršalus:

Išmetamųjų teršalų pavadinimas	Išmetamųjų teršalų simbolis	Apskaitos vienetą
Anglies dioksidas, išskyrus išsiskiriantį iš biomasės	CO ₂	1 000 tonų (Gg)
Anglies dioksidas iš biomasės	Biomasės CO ₂	1 000 tonų (Gg)

Išmetamųjų teršalų pavadinimas	Išmetamųjų teršalų simbolis	Apskaitos vienetas
Azoto oksidas	N ₂ O	tonos (Mg)
Metanas	CH ₄	tonos (Mg)
Perfluorangliavandeniliai	PFC	tonos (Mg), CO ₂ ekvivalentai
Hidrofluorangliavandeniliai	HFC	tonos (Mg), CO ₂ ekvivalentai
Sieros heksafluoridas	SF ₆	tonos (Mg), CO ₂ ekvivalentai
Azoto oksidai	NO _x	tonos (Mg), NO ₂ ekvivalentai
Nemetano lakieji organiniai junginiai	NMVOC	tonos (Mg)
Anglies monoksidas	CO	tonos (Mg)
Kietosios dalelės < 10 µm	PM ₁₀	tonos (Mg)
Kietosios dalelės < 2,5 µm	PM _{2,5}	tonos (Mg)
Sieros dioksidas	SO ₂	tonos (Mg)
Amoniakas	NH ₃	tonos (Mg)

Visi duomenys nurodomi dešimtųjų tikslumu.

4 Skirsnis

PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami kasmet.
2. Statistiniai duomenys perduodami per 21 mėnesį nuo ataskaitinių metų pabaigos.
3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), gavusi pakankamus šalių duomenis, nedelsdama parengia šio modulio pagrindinių suvestinių rodiklių bendras ES–27 įvertis. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodytų terminų, įvertis.
4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra šio reglamento įsigaliojimo metai.
5. Į pirmą kartą perduodamus duomenis valstybės narės įtraukia laikotarpio nuo 2008 m. iki pirmųjų ataskaitinių metų duomenis.
6. Kiekvieną kitą kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-4, n-3, n-2, n-1 ir n-tųjų metų duomenis (n – ataskaitiniai metai).

5 Skirsnis

ATASKAITOS LENTELĖS

1. Kiekvieno 3 skirsnyje nurodyto rodiklio duomenys rengiami pagal hierarchinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. (A*64 suvestinių duomenų lygis), kuris visiškai atitinka ESS 95. Be to, rengiami šie duomenys:

▼B

- apie namų ūkių į orą išmetamus teršalus,
- jungiamieji duomenys, t. y. ataskaitos duomenys, kuriais aiškiai suderinami pagal šį reglamentą pateikiamų į orą išmetamų teršalų sąskaitų ir oficialiuose nacionaliniuose į orą išmetamų teršalų inventoriuose pateiktų duomenų skirtumai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas hierarchinis klasifikatorius:

Į orą išmetami teršalai pagal veiklos rūšis – NACE 2 red. (A*64)

Namų ūkių į orą išmetami teršalai

- transportas;
 - šildymas ir vėsinimas;
 - kita.
-

Jungiamieji duomenys

Bendros į orą išmetamų teršalų sąskaitos (pramonė + namų ūkiai)

Išskyrus nacionalinius rezidentus užsienyje:

- nacionaliniai žvejybos laivai, plaukiojantys užsienyje;
- sausumos transportas;
- vandens transportas;
- oro transportas.

Įskaitant nerezidentus šalies teritorijoje:

- + sausumos transportas;
- + vandens transportas;
- + oro transportas.

(+ arba –) *Kiti pakeitimai ir statistinis neatitikimas.*

= Bendras X išmetamųjų teršalų kiekis, kaip nurodyta UNFCCC ⁽¹⁾ ir (arba) CLRTAP ⁽²⁾

⁽¹⁾ Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija.

⁽²⁾ Tolumų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencija.

6 Skirsnis

ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ

Šio priedo nuostatomis įgyvendinti skirtas pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai po pirmojo duomenų perdavimo termino.

II PRIEDAS

SU APLINKA SUSIJUSIŲ MOKESČIŲ PAGAL EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠĮ MODULIS

1 skirsnis

TIKSLAI

Su aplinka susijusių mokesčių statistikoje registruojami ir pateikiami duomenys pagal mokesčius mokančius subjektus tokiu būdu, kuris visiškai atitinka pagal ESS 95 pateiktus duomenis. Registruojamos nacionalinių ekonomikų su aplinka susijusios mokestinės įplaukos pagal ekonominės veiklos rūšį. Ekonominė veikla apima gamybą ir vartojimą.

Šiame priede nurodoma, kokius duomenis apie su aplinka susijusias mokestines įplaukas pagal ekonominės veiklos rūšį valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti.

Rengiant su aplinka susijusių mokesčių statistiką galima tiesiogiai pasinaudoti mokesčių statistika ir valstybės finansų statistika, tačiau būtų naudinga, jeigu įmanoma, naudotis pagal ESS 95 teikiamais duomenimis apie mokesčius.

Su aplinka susijusių mokesčių statistika turi būti grindžiama sumomis, patvirtintomis įvertinimu ir deklaracijomis arba grynųjų pinigų gavimo kvitais, siekiant užtikrinti suderinamumą su ESS 95 ir gerinti palyginamumą tarptautiniu mastu.

ESS 95 taip pat nurodoma informacija, kurios pramonės šakos ir sektoriai moka mokesčius. Pagal ESS 95 pateiktą informaciją apie mokesčius galima rasti institucinių sektorių sąskaitose bei pasiūlos ir naudojimo lentelėse.

2 skirsnis

APRĖPTIS

Su aplinka susijusiems mokesčiams taikomos tokios pačios sistemos ribos kaip pagal ESS 95, ir juos sudaro privalomi neatlygintini mokėjimai grynaisiais pinigais arba natūra, kuriuos nustato valdžios sektorius arba Sąjungos institucijos.

Su aplinka susiję mokesčiai priskiriami šioms ESS 95 kategorijoms:

- gamybos ir importo mokesčiai (D.2),
- einamieji pajamų ir turto mokesčiai, kt. (D.5),
- kapitalo mokesčiai (D.91).

3 skirsnis

RODIKLIŲ SĄRAŠAS

Valstybės narės rengia su aplinka susijusių mokesčių statistiką pagal šiuos rodiklius:

- energijos mokesčiai,
- transporto mokesčiai,
- taršos mokesčiai,
- išteklių mokesčiai.

Visi duomenys pateikiami milijonais nacionalinės valiutos vienetų.

4 skirsnis

PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami kasmet.
2. Statistiniai duomenys perduodami per 21 mėnesį nuo ataskaitinių metų pabaigos.
3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), gavusi pakankamus šalių duomenis, nedelsdama parengia šio modulio pagrindinių suvestinių rodiklių bendras ES–27 įvertis. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodytų terminų, įvertis.
4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra šio reglamento įsigaliojimo metai.
5. Į pirmą kartą perduodamus duomenis valstybės narės taip pat įtraukia laikotarpio nuo 2008 m. iki pirmųjų ataskaitinių metų duomenis.
6. Kiekvieną kitą kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-4, n-3, n-2, n-1 ir n-tųjų metų duomenis (n yra ataskaitiniai metai).

5 skirsnis

ATASKAITOS LENTELĖS

Kiekvieno iš 3 skirsnyje nurodytų rodiklių duomenys teikiami pagal minėtus mokesčius mokančius subjektus.

Duomenys apie gamintojus suskirstomi pagal hierarchinę ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. (A*64 suvestinių duomenų lygis, kaip nurodyta ESS 95).

Duomenys apie vartotojus skirstomi į:

- namų ūkių,
- nerezidentų.

Jeigu mokesčiai negali būti priskirti kuriai nors iš pirmiau nurodytų veiklos rūšių grupių, duomenys pateikiami kaip nepriskirti.

6 skirsnis

ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ

Šio priedo nuostatomis įgyvendinti skirto pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai nuo pirmojo duomenų perdavimo termino.

III PRIEDAS

ŠALIES ŪKIO MEDŽIAGŲ SRAUTŲ SĄSKAITŲ (ŠŪ-MSS) MODULIS

1 skirsnis

TIKSLAI

Į ŠŪ-MSS įtraukiamos visos kietosios, dujinės ir skystosios medžiagos, išskyrus oro ir vandens srautus, kurios matuojamos masės vienetais per metus. Kaip ir nacionalinių sąskaitų sistemos, ŠŪ-MSS paskirtis yra dvejopa. Išsamūs duomenys apie medžiagų srautus gali būti naudojami kaip gausi praktinė duomenų bazė atliekant daugelį analitinių tyrimų. Jie taip pat naudojami įvairiems šalių ekonomikai skirtiems šalies ūkio medžiagų srautų rodikliams rengti.

Šiame priede nurodoma, kokius ŠŪ-MSS skirtus duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti.

2 skirsnis

APRĖPTIS

Atsargų ir srautų atskyrimas yra pagrindinis medžiagų srautų sistemos principas. Apskritai, srautas – kintamasis, kuriuo matuojamas kiekis per laiko tarpą, o atsargos – kintamasis, kuriuo matuojamas kiekis tam tikru metu. ŠŪ-MSS yra srauto sąvoka. Jomis matuojami medžiagų sąnaudų ir produkcijos srautai bei atsargų pokyčiai ūkyje masės vienetais per metus.

ŠŪ-MSS atitinka nacionalinių sąskaitų sistemos principus, pavyzdžiui, gyvenamosios vietos principą. Jose nurodomi medžiagų srautai, susiję su visų nacionalinio ūkio vienetų rezidentų veikla, nepaisant jų geografinės padėties.

ŠŪ-MSS sistemoje yra du medžiagų srautų, kertančių sistemos ribas, tipai:

1. Medžiagų srautai tarp nacionalini ūkio ir jo gamtinės aplinkos. Tai medžiagų (t. y. žalių, grynų ar neapdorotų) gavyba iš gamtinės aplinkos ir medžiagų (dažnai vadinamų atliekomis) šalinimas šioje aplinkoje.
2. Medžiagų srautai tarp šalies ūkio ir kitų pasaulio šalių ūkio. Tai apima importą ir eksportą.

Į ŠŪ-MSS įtraukiami šias sistemų ribas kertantys srautai, taip pat žmonių sukurtų atsargų papildymai. Visi kiti šalies ūkio medžiagų srautai ŠŪ-MSS nenurodomi. Tai reiškia, kad ŠŪ-MSS sistemoje nacionalinis ūkis laikomas visuma ir, pavyzdžiui, produktų pristatymas iš vieno sektoriaus į kitą nėra aprašomas. Taip pat neįtraukiami ir natūralūs srautai gamtinėje aplinkoje.

3 skirsnis

RODIKLIŲ SĄRAŠAS

Kai taikytina, valstybės narės rengia 5 skirsnyje nurodytų rodiklių statistiką, skirtą ŠŪ-MSS.

1. Vidaus gavyba (VG) – metinis kietųjų, skystųjų ir dujinių medžiagų (išskyrus orą ir vandenį), gautų iš gamtinės aplinkos ir skirtų naudoti ekonominėje veikloje, kiekis.
2. Fizinis importas ir eksportas – visi importuoti arba eksportuoti pagrindiniai produktai masės vienetais. Parduodami pagrindiniai produktai – prekės bet kuriame apdorojimo proceso etape: nuo žaliavų iki galutinio produkto.

4 skirsnis

PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami kasmet.
2. Statistiniai duomenys perduodami per 24 mėnesius nuo ataskaitinių metų pabaigos.
3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), gavusi pakankamus šalių duomenis, nedelsdama parengia šio modulio pagrindinių suvestinių rodiklių bendras ES–27 įvertis. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodytų terminų, įvertis.
4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra šio reglamento įsigaliojimo metai.
5. Į pirmą kartą perduodamus duomenis valstybės narės įtraukia laikotarpio nuo 2008 m. iki pirmųjų ataskaitinių metų duomenis.
6. Kiekvieną kitą kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-4, n-3, n-2, n-1 ir n-tųjų metų duomenis (n yra ataskaitiniai metai).

5 skirsnis

ATASKAITOS LENTELĖS

Rengiami toliau pateiktose lentelėse nurodytų rodiklių duomenys, išreikšti masės vienetais.

A lentelė. Vidaus gavyba (VG)

1 Biomasė

1.1 Augalai (išskyrus pašarinius augalus)

- 1.1.1 Javai
- 1.1.2 Šakniavaisiai, gumbavaisiai
- 1.1.3 Cukriniai runkeliai
- 1.1.4 Ankštiniai augalai
- 1.1.5 Riešutai
- 1.1.6 Aliejiniai augalai
- 1.1.7 Daržovės
- 1.1.8 Vaisiai
- 1.1.9 Pluoštiniai augalai
- 1.1.10 Kiti, nepriskirti pirmiau išvardytiems, augalai

1.2 Augalų liekanos (naudojamos), pašariniai augalai ir ganyklų biomasė

- 1.2.1 Augalų liekanos (naudojamos)
 - 1.2.1.1 Šiaudai
 - 1.2.1.2 Kitos augalų liekanos (cukrinių runkelių ir pašarinių runkelių lapai, kita)
- 1.2.2 Pašariniai augalai ir ganyklų biomasė
 - 1.2.2.1 Pašariniai augalai (įskaitant nušienavus gautą biomasę)
 - 1.2.2.2 Nuganyto biomasė

1.3 Mediena (taip pat nurodomas grynas medienos prieaugis (neprivaloma))

- 1.3.1 Mediena (pramoninė apvalioji mediena)
- 1.3.2 Medienos kuras ir kita gavyba

1.4 Laukinių žuvų žvejyba, vandens augalai ir gyvūnai, medžioklė ir rinkimas

- 1.4.1 Laukinių žuvų žvejyba
- 1.4.2 Visi kiti vandens gyvūnai ir augalai
- 1.4.3 Medžioklė ir rinkimas

2 Metalų rūdos (pagrindinės rūdos)

2.1 Geležies

2.2 Spalvotųjų metalų

- 2.2.1 Vario (taip pat nurodomas metalo kiekis (neprivaloma))
- 2.2.2 Nikelio (taip pat nurodomas metalo kiekis (neprivaloma))
- 2.2.3 Švino (taip pat nurodomas metalo kiekis (neprivaloma))
- 2.2.4 Cinko (taip pat nurodomas metalo kiekis (neprivaloma))
- 2.2.5 Alavo (taip pat nurodomas metalo kiekis (neprivaloma))
- 2.2.6 Aukso, sidabro, platinos ir kitų tauriųjų metalų
- 2.2.7 Boksitai ir kitų rūšių aliuminio junginiai

▼B

2.2.8 Urano ir torio

2.2.9 Kitos, nepriskirtos pirmiau išvardytoms, metalų rūdos

3 Nemetalinės naudingosios iškasenos

3.1 Marmuras, granitas, smiltainis, porfyras, bazaltas, kiti dekoratyviniai ar statybiniai akmenys (išskyrus skalūną)

3.2 Kreida ir dolomitas

3.3 Skalūnai

3.4 Mineralinės iškasenos chemijos pramonei ir trąšoms gaminti

3.5 Druska

3.6 Klintis ir gipsas

3.7 Molis ir kaolinas

3.8 Smėlis ir žvyras

3.9 Kitos, nepriskirtos pirmiau išvardytoms, nemetalinės naudingosios iškasenos

3.10 Kitos iškasenos (įskaitant gruntą), jei jos naudojamos (neprivaloma rengti ataskaitos)

4 Energijos ištekliai

4.1 Anglis ir kitos kietosios energijos žaliavos

4.1.1 Lignitas (rusvoji anglis)

4.1.2 Akmens anglis

4.1.3 Naftingi skalūnai ir bitumingas smėlis

4.1.4 Durpės

4.2 Skystos ir dujinės energijos žaliavos

4.2.1 Žalia nafta, kondensatas ir gamtinių dujų kondensatai (GDK)

4.2.2 Gamtinės dujos

B lentelė (importas – bendra prekybos apimtis), C lentelė (importas – ES užsienio prekyba), D lentelė (eksportas – bendra prekybos apimtis), E lentelė (eksportas – ES užsienio prekyba)

1. Biomasė ir jos produktai

1.1 Augalai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.1 Javai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.2 Šakniavaisiai ir gumbavaisiai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.3 Cukriniai runkeliai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.4 Ankštiniai augalai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.5 Riešutai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.6 Aliejiniai augalai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.7 Daržovės, žaliavinės ir apdorotos

1.1.8 Vaisiai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.9 Pluoštai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.10 Kiti, nepriskirti pirmiau išvardytiems, augalai, žaliaviniai ir apdoroti

1.2 Augalų liekanos ir pašariniai augalai

1.2.1 Augalų liekanos (naudojamos), žaliavinės ir apdorotos

▼B

1.2.1.1 Šiaudai

1.2.1.2 Kitos augalų liekanos

1.2.2 Pašariniai augalai

1.2.2.1 Pašariniai augalai

1.3 Mediena ir jos produktai

1.3.1 Mediena, žaliavinė ir apdorota

1.3.2 Medienos kuras ir kita gavyba, žaliavinė ir apdorota

1.4 Žvejyba ir kiti vandens gyvūnai ir augalai, žaliaviniai arba apdoroti

1.4.1 Žvejyba

1.4.2 Visi kiti vandens gyvūnai ir augalai

1.5 Gyvi gyvūnai, išskyrus nurodytus 1.4 kategorijoje, ir gyvūnų produktai

1.5.1 Gyvi gyvūnai, išskyrus nurodytus 1.4 kategorijoje

1.5.2 Mėsa ir mėsos produktai

1.5.3 Pieno produktai, paukščių kiaušiniai ir medus

1.5.4 Kiti gyvūniniai produktai (gyvūninis pluoštas, oda, kailis, kt.)

1.6 Produktai, daugiausia pagaminti iš biomasės

2 Metalų rūdos ir koncentratai, žaliaviniai ir apdoroti

2.1 Geležies rūdos ir koncentratai, geležis ir plienas, žaliaviniai ir apdoroti

2.2 Spalvotųjų metalų rūdos ir koncentratai, žaliaviniai ir apdoroti

2.2.1 Vario

2.2.2 Nikelio

2.2.3 Švino

2.2.4 Cinko

2.2.5 Alavo

2.2.6 Aukso, sidabro, platinos ir kitų tauriųjų metalų

2.2.7 Boksito ir kitų rūšių aliuminio

2.2.8 Urano ir torio

2.2.9 Kitos, nepriskirtos pirmiau išvardytoms, metalų rūdos

2.3 Produktai, daugiausia pagaminti iš metalo

3 Nemetalų mineralai, žaliaviniai ir apdoroti

3.1 Marmuras, granitas, smiltainis, porfyras, bazaltas, kiti dekoratyviniai ar statybiniai akmenys (išskyrus skalūną)

3.2 Kreida ir dolomitas

3.3 Skalūnas

3.4 Mineralinės iškasenos chemijos pramonei ir trąšoms gaminti

3.5 Druska

3.6 Klintis ir gipsas

3.7 Molis ir kaolinas

3.8 Smėlis ir žvyras

3.9 Kitos nemetalinės naudingosios iškasenos

▼B

3.10 Iš žemės išgaunamos medžiagos (įskaitant gruntą), jei jos naudojamos (neprivaloma)
3.11 Produktai, daugiausia pagaminti iš nemetalų mineralų
4 Iškastinis kuras ir energijos nešėjai, žaliaviniai ir apdoroti
4.1 Anglis ir kiti kieti energetikos produktai, žaliaviniai ir apdoroti
4.1.1 Lignitas (rusvosios anglys)
4.1.2 Juodosios akmens anglys
4.1.3 Naftos skalūnai ir bituminis smėlis
4.1.4 Durpės
4.2 Skysti ir dujiniai energetikos produktai, žaliaviniai ir apdoroti
4.2.1 Žalia nafta, kondensatas ir gamtinių dujų kondensatai (NGL)
4.2.2 Gamtinės dujos
4.3 Produktai, daugiausia pagaminti iš iškastinio kuro
5 Kiti produktai
6 Galutinai apdoroti ar šalinti skirtos importuotos (B ir C lentelės)/eksportuotos (D ir E lentelės) atliekos

Į B ir D lenteles įtraukiami šie su gyvenamosios vietos principu susiję pakeitimai:

▼C1

Vienetų rezidentų užsienyje pakrautas (arba įsipiltas) kuras (priskiriamas prie importo, B lentelė) ir vienetų nerezidentų šalies teritorijoje pakrautas (arba įsipiltas) kuras (priskiriamas prie eksporto, D lentelė)

▼B

- 1 Kuras sausumos transportui
- 2 Kuras vandens transportui
- 3 Kuras oro transportui

6 skirsnis**ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ**

Šio priedo nuostatomis įgyvendinti skirtas pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai nuo pirmojo duomenų perdavimo termino.

▼ **M1***IV PRIEDAS***APLINKOS APSAUGOS IŠLAIDŲ SĄSKAITŲ MODULIS****1 skirsnis****TIKSLAI**

Aplinkos apsaugos išlaidų sąskaitose pateikiami duomenys apie išlaidas aplinkos apsaugai, t. y. ekonominius išteklius, kuriuos vienetai rezidentai skiria aplinkos apsaugai, o tų duomenų pateikimo būdas turi būti suderintas su pagal ESS teikiama duomenimis. Tokios sąskaitos leidžia parengti informaciją apie nacionalines aplinkos apsaugos išlaidas, kurios apibrėžiamos kaip vienetų rezidentų aplinkos apsaugos paslaugų panaudojimo, bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo aplinkos apsaugos veiklai ir pervedimų aplinkos apsaugai, kurie nėra atsitiktinis pirmesnių straipsnių rodiklis, suma, atėmus finansavimą likusio pasaulio sektoriaus lėšomis.

Rengiant aplinkos apsaugos išlaidų sąskaitas reikėtų naudoti esama nacionalinių sąskaitų informaciją (gamybos ir pajamų formavimo sąskaitomis, bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo pagal NACE, išteklių ir panaudojimo lentelėmis, duomenimis, grindžiamais valstybės funkcijų klasifikatoriumi), verslo struktūros statistika, verslo registrais ir kitais šaltiniais.

Šiame priede apibrėžiama, kokius duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti aplinkos apsaugos išlaidų sąskaitų tikslais.

2 skirsnis**APRĖPTIS**

Aplinkos apsaugos išlaidų sąskaitoms taikomos tokios pačios sistemos ribos kaip ir ESS, o aplinkos apsaugos išlaidų duomenys jose skirstomi pagal pagrindinę, antrinę ir pagalbinę veiklą. Įtraukiami šie sektoriai:

- valdžios sektorius (įskaitant namų ūkiams paslaugas teikiančias ne pelno institucijas) ir bendrovės kaip aplinkos apsaugos paslaugas teikiantys instituciniai sektoriai. Aplinkos apsaugos paslaugos yra pagrindinė specialios paskirties paslaugų teikėjų veikla,
- namų ūkiai, valdžios sektorius ir bendrovės kaip aplinkos apsaugos paslaugų vartotojai,
- likusio pasaulio sektorius kaip aplinkos apsaugai skirtų pervedimų gavėjas arba mokėtojas.

3 skirsnis**RODIKLIŲ SĄRAŠAS**

Valstybės narės rengia aplinkos apsaugos išlaidų sąskaitas, remdamosi šiais pagal ESS apibrėžtais rodikliais:

- aplinkos apsaugos paslaugų produkcija; produkcija skirstoma į rinkos produkciją, ne rinkos produkciją ir pagalbinės veiklos produkciją,
- tarpinis specialios paskirties paslaugų teikėjų aplinkos apsaugos paslaugų vartojimas,

▼ M1

- aplinkos apsaugos paslaugų importas ir eksportas,
- aplinkos apsaugos paslaugų pridėtinės vertės mokestis (PVM) ir kiti mokesčiai produktams atėmus subsidijas,
- bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas ir nesukurto nefinansinio turto aplinkos apsaugos paslaugoms teikti įsigijimai atėmus pardavimus ir perleidimus,
- aplinkos apsaugos paslaugų galutinis vartojimas,
- pervedimai aplinkos apsaugai (gauti ir (arba) sumokėti).

Visi duomenys pateikiami milijonais nacionalinės valiutos vienetų.

4 skirsnis**PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI**

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami kasmet.
2. Statistiniai duomenys perduodami per 24 mėnesius nuo ataskaitinių metų pabaigos.
3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), gavusi pakankamus šalių duomenis, nedelsdama parengia šio modulio pagrindinių suvestinių rodiklių bendrus ES 28 įverčius. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodyto termino, įverčius.
4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2015 m.
5. Į pirmą kartą perduodamus duomenis valstybės narės įtraukia laikotarpio nuo 2014 m. iki pirmųjų ataskaitinių metų metinius duomenis.
6. Kiekvieną kitą kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-2, n-1 ir n-tųjų metų duomenis, kai n metai yra ataskaitiniai metai. Valstybės narės gali pateikti bet kokius turimus duomenis už ankstesnius metus nei 2014 m.

5 skirsnis**ATASKAITOS LENTELĖS**

1. 3 skirsnyje nurodytų rodiklių duomenys suskirstomi pagal:

- aplinkos apsaugos paslaugų teikėjų ir (arba) vartotojų tipus, kaip apibrėžta 2 skirsnyje,
- aplinkos apsaugos veiklos klasifikatoriaus (CEPA) kategorijas, kurios sugrupuojamos taip:

valdžios sektoriaus veiklos ir aplinkos apsaugai skirtų pervedimų atveju:

- CEPA 2,
- CEPA 3,
- CEPA 1 + CEPA 4 + CEPA 5 + CEPA 7 suma,
- CEPA 6,
- CEPA 8 + CEPA 9 suma,

▼ M1

bendrovių pagalbinės veiklos atveju:

- CEPA 1,
- CEPA 2,
- CEPA 3,
- CEPA 4 + CEPA 5 + CEPA 6 + CEPA 7 + CEPA 8 + CEPA 9 suma,

bendrovių kaip antrinių ir specialios paskirties gamintojų atveju:

- CEPA 2,
- CEPA 3,
- CEPA 4,

namų ūkių kaip vartotojų atveju:

- CEPA 2,
- CEPA 3,

- šiuos pagalbinės aplinkos apsaugos paslaugų produkcijos NACE kodus: NACE 2 red. B, C, D sekcijos, 36 skyrius. C sekcijos duomenys pateikiami pagal skyrius. 10–12, 13–15 ir 31–32 skyriai grupuojami kartu. Valstybės narės, kurios pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 295/2008 ⁽¹⁾ (dėl rodiklių apibrėžčių, duomenų perdavimo techninio formato, dvigubo rezultatų pateikimo pagal NACE 1.1 red. bei NACE 2 red. reikalavimų ir leidžiančių nukrypti nuostatų taikymo verslo struktūros statistikai) neprivalo rinkti aplinkos apsaugos išlaidų duomenų, susijusių su vienu ar keliais minėtais NACE kodais, neprivalo teikti ir šių NACE kodų duomenų.

2. 1 punkte nurodytos CEPA kategorijos:

- CEPA 1 – aplinkos oro ir klimato apsauga,
- CEPA 2 – nuotekų tvarkymas,
- CEPA 3 – atliekų tvarkymas,
- CEPA 4 – dirvožemio, požeminio vandens ir paviršinio vandens apsauga ir atkūrimas,
- CEPA 5 – triukšmo ir vibracijos sumažinimas,
- CEPA 6 – biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga,
- CEPA 7 – radiacinė sauga,
- CEPA 8 – aplinkos moksliniai tyrimai ir taikomoji plėtra,
- CEPA 9 – kitos aplinkos apsaugos veiklos rūšys.

6 skirsnis

ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ

Šio priedo nuostatomis įgyvendinti skirtu pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai nuo pirmojo duomenų perdavimo termino.

⁽¹⁾ 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 295/2008 dėl verslo struktūros statistikos (OL L 97, 2008 4 9, p. 13).

▼ **M1***V PRIEDAS***APLINKOSAUGINIŲ IR APLINKAI PALANKIŲ PREKIŲ IR PASLAUGŲ SEKTORIAUS SĄSKAITŲ MODULIS****1 skirsnis****TIKSLAI**

Rengiant aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių ir paslaugų statistiką renkami ir teikiami nacionalinių ūkių gamybinės veiklos, kurią vykdant sukuriami aplinkosauginiai ir aplinkai palankūs produktai, duomenys, o šių duomenų pateikimo būdas turi būti suderintas su pagal ESS teikiamais duomenimis.

Aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių ir paslaugų sektoriaus sąskaitos turėtų būti rengiamos naudojantis iš nacionalinių sąskaitų, struktūrinės verslo statistikos, verslo registrų ir kitų šaltinių jau gauta informacija.

Šiame priede nurodoma, kokius aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių ir paslaugų duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti.

2 skirsnis**APRĖPTIS**

Aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių ir paslaugų sektoriui taikomos tokios pačios sistemos ribos kaip ESS, ir jį sudaro visos tos sistemos ribose sukuriamos aplinkosauginės ir aplinkai palankios prekės ir paslaugos. ESS gamyba apibrėžiama kaip veikla, vykdoma instituciniam vienetui prižiūrint ir prisiimant atsakomybę, kurios metu darbas, kapitalas, prekės ir paslaugos panaudojamos prekėms ir paslaugoms kurti.

Aplinkosauginės ir aplinkai palankios prekės ir paslaugos skirstomos į šias kategorijas: specifinės aplinkosauginės ir aplinkai palankios paslaugos, tik su aplinka susijusiems tikslams skirti produktai (susiję produktai), pritaikytosios prekės ir aplinkos technologijos.

3 skirsnis**RODIKLIŲ SĄRAŠAS**

Valstybės narės rengia aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių ir paslaugų sektoriaus statistiką pagal šiuos rodiklius:

— rinkos produkcija, iš kurios:

— eksportas,

— rinkos veiklos pridėtinė vertė,

— rinkos veiklos užimtumas.

Visi duomenys pateikiami milijonais nacionalinės valiutos vienetų, išskyrus užimtumo rodiklio duomenis, kurie nurodomi „visos darbo dienos ekvivalentais“.

4 skirsnis**PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI**

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami kasmet.
2. Statistiniai duomenys perduodami per 24 mėnesius nuo ataskaitinių metų pabaigos.

▼M1

3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), gavusi pakankamus šalių duomenis, nedelsdama parengia šio modulio pagrindinių suvestinių rodiklių bendrus ES 28 įverčius. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodyto termino, įverčius.
4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2015 m.
5. Į pirmą kartą perduodamus duomenis valstybės narės įtraukia laikotarpio nuo 2014 m. iki pirmųjų ataskaitinių metų metinius duomenis.
6. Kiekvieną kitą kartą perduodamas duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-2, n-1 ir n-tųjų metų duomenis, kai n metai yra ataskaitiniai metai. Valstybės narės gali pateikti bet kokius turimus duomenis už ankstesnius metus nei 2014 m.

5 skirsnis**ATASKAITOS LENTELĖS**

1. 3 skirsnyje nurodytų rodiklių duomenys teikiami kryžmiškai suskirstyti pagal:

— ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. (A*21 suvestinių duomenų lygiu, atitinkančiu ESS),

— CEPA klases ir išteklių valdymo veiklos klasifikatoriaus (CReMA) kategorijas, kurios suskirstomos taip:

— CEPA 1,

— CEPA 2,

— CEPA 3,

— CEPA 4,

— CEPA 5,

— CEPA 6,

— CEPA 7, CEPA 8 ir CEPA 9 suma,

— CReMA 10,

— CReMA 11,

— CReMA 13,

— CReMA 13A,

— CReMA 13B,

— CReMA 13C,

— CReMA 14,

— CReMA 12, CReMA 15 ir CReMA 16 suma.

▼ M1

2. 1 punkte nurodytos CEPA kategorijos atitinka IV priede nurodytas kategorijas. 1 punkte nurodytos CReMA kategorijos:

CReMA 10 – vandens tvarkymas,

CReMA 11 – miškų išteklių tvarkymas,

CReMA 12 – laukinės floros ir faunos tvarkymas,

CReMA 13 – energijos išteklių tvarkymas,

— CReMA 13A – energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių,

— CReMA 13B – šilumos ir (arba) energijos taupymas ir tvarkymas,

— CReMA 13C – iškastinių energijos išteklių naudojimo, kaip žaliavos, mažinimas,

CReMA 14 – mineralų tvarkymas,

CReMA 15 – su išteklių valdymu susiję moksliniai tyrimai ir taikomoji plėtra,

CReMA 16 – kita išteklių valdymo veikla.

6 skirsnis**ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ**

Šio priedo nuostatomis įgyvendinti skirtą pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai nuo pirmojo duomenų perdavimo termino.

▼ M1*VI PRIEDAS***FIZINIŲ ENERGIJOS SRAUTŲ SĄSKAITŲ MODULIS****1 skirsnis****TIKSLAI**

Fizinių energijos srautų sąskaitose pateikiami teradžauliais išreikšti fizinių energijos srautų duomenys, o jų pateikimo būdas turi visiškai atitikti ESS. Į fizinių energijos srautų sąskaitas įrašomi su nacionalinių ūkių vienetų rezidentų ekonominė veikla susiję energijos duomenys, suskirstyti pagal ekonominės veiklos rūšis. Jose nurodomas gamtinių energijos sąnaudų, energetikos produktų ir energetinių liekanų išteklių ir panaudojimas. Ekonominė veikla apima gamybą, vartojimą ir kaupimą.

Šiame priede nurodoma, kokius fizinių energijos srautų sąskaitoms skirtus duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti.

2 skirsnis**APRĖPTIS**

Fizinių energijos srautų sąskaitoms taikomos tokios pačios sistemos ribos kaip ESS ir jos taip pat yra grindžiamos gyvenamosios vietos (buveinės) principu.

Pagal ESS šalies vienetu rezidentu laikomas vienetas, kurio ekonominių interesų centras yra tos šalies ekonominėje teritorijoje, t. y. kai jis ilgesnį laiką (vienus metus ar ilgiau) toje teritorijoje vykdo ekonominę veiklą.

Į fizinių energijos srautų sąskaitas įrašomi dėl visų vienetų rezidentų veiklos atsiradę fiziniai energijos srautai, neatsižvelgiant į faktinę jų atsiradimo geografinę vietovę.

Į fizinių energijos srautų sąskaitas įrašomi fiziniai energijos srautai iš aplinkos į ūkį, ūkyje ir iš ūkio atgal į aplinką.

3 skirsnis**RODIKLIŲ SĄRAŠAS**

Valstybės narės rengia fizinių energijos srautų sąskaitas pagal šiuos rodiklius:

— fiziniai energijos srautai, suskirstyti į tris bendrąsias kategorijas:

- i) gamtinės energijos sąnaudos;
- ii) energetikos produktai;
- iii) energetinės liekanos,

— fizinių energijos srautų kilmė, suskirstyta į penkias kategorijas: gamyba, vartojimas, kaupimas, likusio pasaulio sektorius ir aplinka,

— fizinių energijos srautų paskirtis pagal tas pačias penkias kaip ir fizinių energijos srautų kilmės kategorijas.

Visi duomenys pateikiami teradžauliais.

▼ M1**4 skirsnis****PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI**

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami kasmet.
2. Statistiniai duomenys perduodami per 21 mėnesį nuo ataskaitinių metų pabaigos.
3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), gavusi pakankamus šalių duomenis, nedelsdama parengia šio modulio pagrindinių suvestinių rodiklių bendrus ES 28 įverčius. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodyto termino, įverčius.
4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2015 m.
5. Į pirmą kartą perduodamus duomenis valstybės narės įtraukia laikotarpio nuo 2014 m. iki pirmųjų ataskaitinių metų metinius duomenis.
6. Kiekvieną kitą kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-2, n-1 ir n-tųjų metų duomenis, kai n metai yra ataskaitiniai metai. Valstybės narės gali pateikti bet kokius turimus duomenis už ankstesnius metus nei 2014 m.

5 skirsnis**ATASKAITOS LENTELĖS**

1. Teikiami šie 3 skirsnyje nurodytų rodiklių duomenys fiziniiais vienetais:
 - energijos srautų išteklų lentelė. Šioje lentelėje nurodomi gamtinių energijos sąnaudų, energetikos produktų ir energetinių liekanų ištekliai (eilutėse) pagal jų kilmę, t. y. tiekiją (skiltyse),
 - energijos srautų panaudojimo lentelė. Šioje lentelėje nurodomas gamtinių energijos sąnaudų, energetikos produktų ir energetinių liekanų panaudojimas (eilutėse) pagal jų paskirtį, t. y. naudotoją (skiltyse),
 - su išmetamaisiais teršalais susijusių energijos srautų panaudojimo lentelė. Į šią lentelę įrašomas su išmetamaisiais teršalais susijęs gamtinių energijos sąnaudų ir energetikos produktų panaudojimas (eilutėse) pagal juos naudojančius ir teršalus išmetančius vienetus (skiltyse),
 - jungiamoji lentelė, kurioje nurodomi įvairūs elementai, kuriais galima paaiškinti energijos sąskaitų ir energijos balanso skirtumą.
2. Energijos srautų išteklų ir panaudojimo lentelių (įskaitant su išmetamaisiais teršalais susijusius srautus) eilučių ir skilčių struktūra vienoda.
3. Skiltyse nurodoma fizinių srautų kilmė (ištekliai) arba paskirtis (panaudojimas). Skiltys suskirstomos į penkias kategorijas:
 - „gamyba“ siejama su prekių ir paslaugų gamyba. Gamybos veikla klasifikuojama pagal NACE 2 red., o duomenys teikiami A*64 suvestinių duomenų lygiu,

▼ M1

- „vartojimo“ veikla nurodoma vienoje asmeninių namų ūkių galutinio vartojimo skiltyje, pateikiant visą sumą ir duomenis pagal tris pakategorės (transporto, šildymo (vėsinimo), kita),
 - „kaupimas“ reiškia energetinių produktų atsargų pasikeitimus ūkyje,
 - į „likusio pasaulio sektoriaus“ kategoriją įrašomi importuojamų ir eksportuojamų produktų srautai,
 - į „aplinkos“ kategoriją įrašoma gamtinių sąnaudų srautų kilmė ir liekanų srautų paskirtis.
4. Eilutėse nurodomos fizinių srautų rūšys pagal 3 skirsnio pirmoje įtraukoje nurodytas kategorijas.
5. Gamtinės energijos sąnaudos, energetikos produktai ir energetinės liekanos klasifikuojami taip:
- gamtinės energijos sąnaudos skirstomos į neatsinaujinančiąsias gamtines energijos sąnaudas ir atsinaujinančiąsias gamtines energijos sąnaudas,
 - energetikos produktai skirstomi pagal Europos energijos statistikoje naudojamą klasifikatorių,
 - energetinėms liekanoms priskiriamos atliekos (neturinčios pinigines vertės); gavybos ir (arba) ėmimo, skirstymo ir (arba) transportavimo, transformavimo ir (arba) perdirbimo ir saugojimo metu atsiradę nuostoliai; taip pat balansuojamieji straipsniai išteklių ir panaudojimo lentelėms suderinti.
6. Gyvenamosios vietos (buveinės) principu grindžiamo rodiklio ir teritoriškumo principu grindžiamo rodiklio sąsaja nurodoma visam nacionaliniam ūkiui (neskirstant pagal veiklos rūšis) ir gaunama taip:

visas vienetų rezidentų energijos panaudojimas

– vienetų rezidentų energijos panaudojimas užsienyje

+ nerezidentų energijos panaudojimas šalies teritorijoje

+ statistiniai skirtumai

= bendrasis vidaus energijos suvartojimas (grindžiamas teritorija).

6 skirsnis**ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ**

Šio priedo nuostatomis įgyvendinti skirto pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai nuo pirmojo duomenų perdavimo termino.